

بررسی خواص الکترونی و اپتیکی تک لایه \mathbf{PbO} - $oldsymbol{a}$ تحت کرنش تک محوره و دومحوره

امین مسیحی^۱*، مینا صفا^۲

* گروه فیزیک، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

^۲ گروه فیزیک، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۹/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۸/۲۶ تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۹/۱۲

شاپای چاپی: 2588-493x شاپای الکترونیکی: 4921-2588

*نويسنده مسئول <u>amin.masihi20@gmail.com</u>

چکیدہ

با استفاده از محاسبه ابتدا به ساکن در چارچوب تئوری تابعی چگالی، خواص الکترونی و اپتیکی تک لایه PbO - α مورد بررسی قرار گرفت. در این بررسی از سه تقریب مختلف، یعنی عملکرد هیبریدی PBJ ،DFT-PBE و BEO استفاده شد. با ارزیابی پارامترهای الکترونی تک لایه مشخص میشود که این ماده تک لایه دوبعدی رفتار نیمه هادی را نشان میدهد و دارای یک شکاف باند مستقیم متوسط $(400 \times 100 \times$

واژگان کلیدی: نیمه هادی، خواص الکترونیکی، خواص اپتیکی

مقدمه

با اولین سنتز موفق گرافن در سال ۲۰۰۴، این ماده برای جایگزینی نیمههادیهای سنتی در ترانزیستورها مورد بررسی قرار گرفت تا بتوان ترانزیستورهایی در ابعاد بسیار کوچک ساخت. گرافن به دلیل ویژگیهای خاص و دامنه وسیعی از کاربردها به عنوان یک ماده نانو ساختار مورد استفاده قرار گرفتهاست [۱]. با این حال، گرافن خالص فاقد شکاف نوار الکترونی است که مانع

از جایگزینی آن به جای سیلیکون در مدارهای الکترونی میشود[۲]. پس از سنتز گرافن مطالعات زیادی صورت گرفت که منجر به شناسایی خواص جدید و طیف گستردهای از کاربرد عملی، برای نانو مواد دوبعدی شده است[۳]. به این ترتیب، نانومواد دوبعدی گروه VI، از جمله سیلیکن^۱ [۴]، ژرمانن۲ [۵]، استنن^۳ [۶] پیشنهاد و آزمایش شده است. در جستجویی برای یافتن جایگزین برای گرافن، دانشمندان دی کالکوژنیدهای فلزات واسطه[‡] (TMD) را در نظر گرفتند که میتوانند به صورت مواد

³ stanene

⁴ Transition Metal Dichalcogenides

¹ silicene ² germanene

دو بعدی و تک لایه در ضخامتهای در حد چند مولکول ساخته شوند. تک لایه های TMD دارای خواصی هستند که کاملا متفاوت از گرافن نیمه رسانا هستند؛ تک لایههای دی کالکوژنید فلزات واسطه MoTe2 ،WSe2 ،MoSe2 ،WS2 ،MoS2 دارای شکاف مستقیم هستند[۷]. به علت وجود شکاف انرژی، جریان در TMD ها را میتوان کنترل کرد که یک ویژگی عالی برای به کارگیری این ماده در ترانزیستور است. همچنینTMD ها در جذب نورهای قطبی دایروی بسیار خوب هستند؛ بنابراین میتوان از آنها در ساخت آشکارسازها نیز استفاده کرد[۸]. اگر چه دی کاکوژنیدهای واسطه به عنوان مواد جدید دوبعدی در فوتونیک و اپتوالکتریک مورد استفاده قرار می گیرند، اما شکاف مرئی(مستقیم) به یک لایه محدود می شود [۹]. TMDها در حالت تک لایه دارای شکاف مرئی (مستقیم) هستند در حالی که در فرم چندلایه فاقد شکاف مستقیم مرئی هستند و به دلیل چالش-های ساخت تک لایه ها این امر باعث محدود شدن کاربرد TMD ها می شود. برای رفع این محدودیت ها، کشف ماده جدید دوبعدی، a-PbO گزارش شده است و رفتار اپتیکی آن مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعات اسپکتروسکوپی نشان میدهد که شکاف نواری وابسته به تعداد لایهها میباشد. به طورخاص مشاهده می شود که α-PbO نه تنها در حالت تک لایه که در حالت چندلایه هم دارای شکاف مرئی (مستقیم) میباشد که در بین مواد دوبعدی نیمه رسانا نادر است. تحقیقات اسپکتروسکوپی نشان میدهد که حتی ورقههای a-PbO چند لایه شکاف مستقیم بیشتر از ۲eV دارند که در میان مواد نیمه رسانای دوبعدی نادر است[١٠]. این مسئله از این حیث مورد اهمیت است که ساخت تک لایهها به دلیل مشکلات ساخت و نقصهای شبکه کار مشکلی است اما ساخت چند لایهها با مشکلات کمتری همراه است.

ازآنجا که PbO-α چندلایه شکاف مرئی (مستقیم) دارد و نتایج تجربی هم نشان میدهند که ورقههای α-PbO مقاومت حرارتی، پایداری ماکروویو، رفتار ضدخوردگی و مقاومت اسید را نشان میدهند؛ انتظار میرود که این مواد کم هزینه، فراوان و مقاوم دو

بعدی کاربردهای زیادی در الکترونیک، اپتوالکترونیک، حسگرها و فوتوکاتالیستها و ذخیره سازی انرژی پیدا کنند[۱۱].

ویژگیهای مطلوب PbO عبارتند از خاصیت جذب تابش بالا(به دلیل عدد اتمی بالا و پایداری سرب)؛ مقاومت بالا دربرابر نشت در اثربایاس شدید؛ در دسترس بودن وفراوانی در طبیعت. علاوه بر این گفته شده PbO یک آشکارگر ایده آل هم میباشد[۱۲]. به طورخلاصه برای کاربردهایی با برانگیختگی در ناحیه نورمرئی، PbO می تواند یک ماده مناسب برای کاربردهایی از جمله فتوولتائیک، اپتوالکترونیک، سنجش مولکولی و فتوکاتالیز باشد. مطالعاتی با استفاده از نظریه تابعی چگالی در مورد ارزیابی شکاف ورقههای اتمی α-PbO انجام شده است و تغییرات شکاف این ماده به عنوان تابعی از تعداد لایهها مورد مطالعه قرار گرفته است[۱۳]. بسیاری از مواد نیمههادی دوبعدی، فقط در حالت تک لایه نمایش قابل توجهی در بازه نور مرئی از خود نشان میدهند. اما α-PbO حتى درحالت بالک خود با شکاف ۲,۵eV بستر بسیارخوبی را برای ساخت دستگاهها و سنسورها در ناحیه نورمرئی ایجاد میکند و این امر از ساخت تک لایه ها جلوگیری مي كند [١۴]. علاوه بر شكاف مناسب، تحرك الكترون ها كه بيانگر سرعت واکنش به عوامل محرک خارجی می باشد نیز در α-PbO شرایط خاص و ویژهای دارد. برای تک لایه α -PbO جرم موثر حفرهها ۸۳ برابر الكترونهاست، درحالي كه درحالت بالك أن جرم موثر حفرهها فقط ۶ برابر الكترونها مي باشد [14].

۱- روش تحقیق

آرام سازی نیروی اتمی، بهینه سازی پارامترهای سلولی و تجزیه و تحلیل ویژگیهای الکترونی و اپتیکی با استفاده از کد Wien2k انجام شد[۱۶]. به منظور مقایسه نظریههای مختلف، از سه تقریب استفاده شد، یعنی تقریب شیب تعمیم یافته با استفاده از تابع

همبستگی تبادلی^۵ (GGA-PBE) [۱۶]، بکه جانسون اصلاح شده⁷ [۱۷] (mBJ), و سطح تئوریهای عملکردی ترکیبی^۷ (HSE06). برای گسترش توابع موج کوهن- شم^۸، از امواج صفحه تقویت شده خطی با پتانسیل کامل به اضافه اوربیتال محلی^۹ (FPLAPW+lo) استفاده گردید. هنگام ارزیابی خواص الکترونی و اپتیکی، مشربندی ساختار شبکهای ۲۱×۲۲×۱ و ۲۲×۲۲×۱ بر اساس طرح Monkhorst-Pack [۱۸] برای شناسایی اولین منطقه بریلوین در نظر گرفته شدند. همچنین هنگام محاسبه منطقه بریلوین در نظر گرفته شدند. همچنین هنگام محاسبه منطقه بریلوین در نظر گرفته شدند. همچنین یک لایه خلاء خصوصیات الکترونی از ورودیهای محاسباتی 7=max 10 محاسبه (محور z) به منظور اجتناب از برهمکنش لایههای همسایه استفاده شد.

محاسبات براساس کدمحاسباتی کوانتوم اسپرسو و با استفاده از تقریب شیب تعمیم یافته (GGA-PBE) انجام شد. درابتدا با استفاده از دادههای تجربی و کارهای قبلی [۱۹] فایل متنی با فرمت vasp را برای ساختارتک لایه PbO مایجاد شد. باتوجه به این که تک لایه PbO دارای ساختار تتراگونال میباشد ثابت شبکه Å a=b=3.97 Å دارای ساختار تراگونال میباشد ثابت شبکه Å Appen عرفته شد و چون محاسبات برای تک لایه Vase ماسبات برای تک لایه شبکه Å ویای دادی به حداقل رساندن اثر دیگر لایهها فاصلهی لایه ها Å c=12.5Å گرفته شد. سپس جایگاه اتمها مطابق ساختار تتراگونال وارد گردید.

۲- نتایج و بحث

۲-۱- بهینهسازی انرژی قطع

برای حل معادلات کوهن- شم باید این معادلات بر حسب توابع پایه بسط داده شوند و چون این توابع پایه مجموعهای از امواج تخت هستند و در حالت کلی تعداد این امواج تخت بی شمار است حجم و هزینه ی محاسبات بسیار بالا می رود. برای کاهش حجم محاسبات جملات این بسط باید در جایی خاتمه بیابند. مقدار

⁵ generalized gradient approximation using Perdew-Burke-

انرژی قطع تابع موج تعداد جملات بسط را مشخص می کند. اگر مقدار انرژی قطع تابع موج زیاد انتخاب شود حجم محاسبات بالا میرود و اگر کم انتخاب شود دقت محاسبات پایین می آید؛ پس باید مقدار آن بهینه شود. برای بهینهسازی انرژی قطع تابع موج ابتدا یک مقدار بزرگ و ثابت ۱۰ ۱۰ برای مش بندی k به عنوان پیش فرض در نظر گرفته شد. مقادیر انرژی قطع از ۲۰ تا مر بار سیستم بهینهسازی گردید در نهایت نمودار انرژی کل بر هر بار سیستم بهینهسازی گردید در نهایت نمودار انرژی کل بر مسب انرژیهای قطع رسم شد.(شکل ۱(الف)) جایی که شیب نمودار به صفر میل کرد دیگر هیچکدام از پایههای خارج از این انرژی در تشکیل تابع موج نقش ندارند و آن مقدار به عنوان انرژی جنبشی قطع بهینه انتخاب شد. که دراین جا عدد ۶۰ به عنوان انرژی جنبشی قطع استفاده شد.

⁸ Kohn-Sham
⁹ full potential linear augmented plane waves plus local orbital (FPLAPW+lo)

Ernzerhof exchange-correlation functional (GGA-PBE)

⁶ modified Becke Johnson

⁷ Heyd-Scuseria-Ernzerhof (HSE06)

K −۱−۱−۲ بهینه سازی تعداد نقاط-۲

پس از بهینه کردن انرژی جنبشی قطع و به منظور بهینه کردن مشبندی شبکه K ؛ باقراردادن انرژی قطع بهینه شده در فایل ورودی مقدار مشبندی تغییر داده شد و انرژی کل سیستم استخراج گردید و نمودار K-POINT بر حسب انرژی کل سیستم رسم شد. جایی که شیب نمودار به صفر میل کرد به عنوان مشبندی بهینه مورد استفاده قرار گرفت.(شکل ۱ (ب))

۲-۱-۲ بهینه سازی ثابت های شبکه

برای بهینه کردن ثابتهای شبکه انرژی قطع تابع موج بهینه (60RY) و مش,بندی بهینه نقاط K در یک فایل ورودی VC_relax قرار داده و یک اجرای VC_relax گرفته شد. اجرای VC_relax قرار داده و یک اجرای خودسازگار می,باشد که خروجی آن علاوه بر ثابتهای شبکه بهینه، پایدارترین موقعیت اتمها را در شبکه می دهد و همچنین انرژی کل با تغییرات جزئی در حوالی حجم تعادلی وردش داده می شود تا حجم بهینهی سلول واحد را نیز بدست دهد. از فایل خروجی اجرای VC_relax مجددا ثابتهای شبکه تعادلی و جایگاه اتمها استخراج شد و از این ثابت شبکه و جایگاه اتمها استفاده گردید. پس از بهینهسازی پارامترهای ورودی با استفاده از نرم افزار xcrysden ساختار هندسی تک لایه α -PbO مشد که در شکل ۲ مشاهده می-شود.

از دونمای بالا و **α-PbO** از دونمای بالا و پهلو (ب) نمودار فونون تک لایه **α-PbO** پهلو (ب) نمودار فونون تک لایه

۲-۲-انرژی همدوسی^{۱۰} α-PbO و محاسبات فونون α-PbO

پایداری Φ-PbO با بررسی پایداری ترمودینامیکی آن بررسی شد. برای ارزیابی پایداری این تک لایه ابتدا ثبات ترمودینامیکی آن با محاسبهی انرژی همدوسی که با رابطهی ۱ تعریف میشود مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

$$E_{coh} = (2E_{Pb} + 2E_O - E_{PbO})/4 \tag{1}$$

Pb در این معادله E_{Pb} و Eo E_{Pb} به ترتیب انرژی کل اتم O و انرژی کل سلول واحد تک لایه -PbO است. انرژی کل اتم O و انرژی کل سلول واحد تک لایه 3.41eV/atom برای با استفاده از این رابطه انرژی همدوسی 3.41eV/atom برای تک لایه PbO – α به دست آمد که تائید می کند این تک لایه دارای پایداری ساختاری خوبی است. سپس برای بررسی پایداری دینامیکی تک لایه Od– α پهنای باند فونونی محاسبه شد که در شکل ۲(ب) ترسیم شده است. برای این کار مسیر متقارن y در شکل ۲(ب) ترسیم شده است. برای این کار مسیر متقارن y میچ x , x , در نظر گرفته شد. همانطور که مشاهده می شود هیچ حالت موهومی در کل منطقه بریلوئن وجود ندارد که ثابت می کند تک لایه PbO– α به صورت دینامیکی پایدار است و علاوه بر این بیشترین فرکانس فونونی برای تک لایه ^{1–}

$a ext{-PbO}$ محاسبات ساختار نواری تک لایه $- extsf{T}$

برای انجام محاسبات ساختار نواری از فایل بهینهسازی شده یک اجرای خودسازگار و بعد از آن یک اجرای غیرخودسازگار انجام گرفت و سپس مراحل مربوط به محاسبات ساختار نواری را انجام داده و ساختار نواری α-PbO مطابق شکل ۳ رسم شد.

¹⁰ Cohesive energy

شکل ۳- نمودار ساختار نواری تک لایهα- PbO (سمت چپ) و نمودار چگالی حالات جزئی الکترونی (سمت راست)

در بررسی ساختار نواری تک لایه PbO-۵ که در شکل ۳نمایش داده شده است انرژی فرمی بر انرژی صفر منطبق شده است. به علت وجود شکاف تک لایه PbO-۵ یک نیم رسانا دارای شکاف مستقیم در حدود V ۵۵ ۲۰ می باشد. شکاف در نقطه ی Γ و در واقع به ازای یک مقدار K رخ می دهد. علاوه بر این، برای به دست آوردن خواص دقیق تر الکترونی، از دو تقریب دیگر برای بررسی شکاف باند تک لایه استفاده شد، بر اساس شبیه سازی، با استفاده از تقریبهای HSE06 [۲۱] و mBJ [۲۰]، این ماده ی تک لایه دو بعدی، به ترتیب شکاف مستقیم ۳٫۷ و ۳٫۵ الکترون ولت دارد.

۲-۴- محاسبهی چگالی حالتها

شکل ۴ (الف) و (ب) نمودار چگالی حالت کلی و نمودار چگالی حالات جزئی تک لایه α-PbO را نشان میدهد.

- PbO شکل۴ -(الف) نمودار چگالی حالت الکترونی کل تک لایه a

(ب) نمودار چگالی حالات الکترونی جزئی تک لایه PbO

با تجزیه و تحلیل چگالی حالات جزئی مشخص شد که برای یک تک لایه α-PbO بیشینه نوار ظرفیت^{۱۱} (VBM) وکمینه نوار رسانش^{۱۲} (CBM) توسط اوربیتالهای Q_2p و Pb_6p تشکیل شدهاند و این اوربیتالها سهم بیشتری در نوار ظرفیت و رسانش ایفا میکنند.

α- بررسی خواص الکترونی و اپتیکی تک لایه -α PbO تحت کرنش تک محوره ودومحوره

به منظور بررسی تاثیر اعمال کرنش تک محوره و دومحوره در خواص الکترونیک تک لایه α -PbO، تغییرات خواص الکترونی و اپتیکی این تک لایه در شرایط کرنش مورد مطالعه قرار گرفت. به این منظور برای بررسی کرنش تک محوره ثابت شبکه a به صورت $(\tau + 1)_0 = a$ تغییر می کند وبرای کرنش دومحوره ثابت-مورت $(\tau + 1)_0 = a$ تغییر می کند وبرای کرنش دومحوره ثابت-مای شبکه a و d به صورت $(\tau + 1)_0 = a e(\tau + 1)_0$ م آن a = 0 ثابتهای شبکه تعادلی و $\tau = 0, +2\%, +4\%, +6\%, +8\%, +10\%, +12\%, +12\%, +10\%, +20\%$, $(\pi - 10\%, -8\%, -8\%, -10\%)$

برای بررسی خواص الکترونی و اپتیکی تک لایه α-PbO حالت بهینه شده ساختار به عنوان نقطه صفر یا حالت تعادلی ساختار در نظر گرفته شد. سپس ابتدا برای حالت کرنش تک محوره ثابت شبکه a از ۰ تا ۲۰ درصد مقدار تعادلی با گام ۲ درصد تحت کرنش کششی قرار داده شد و برای هر مرحله خواص الکترونی و اپتیکی ساختار بررسی گردید. همین کار برای کرنش فشاری انجام شد و ثابت شبکه a را از ۰ تا ۱۰- درصد حالت تعادلی با گام ۲ تحت کرنش فشاری قرار داده شد وکلیه محاسبات ساختار

الکترونی و اپتیکی برای هر مرحله انجام گرفت. در کرنش تک محوره ثابت شبکه فقط در یک جهت تغییر می کند و مقدار ثابت شبکه b باید ثابت باشد. برای کرنش دومحوره ثابتهای شبکه a شبکه b به طور همزمان تغییر می کنند وبرای کرنش کششی با گام ۲ از ۰تا ۲۰ درصد مقدارهای تعادلی مه وه و برای کرنش فشاری از ۰ تا ۱۰ – درصد مقدارهای تعادلی تغییر می کنند و خواص ساختار الکترونی و اپتیکی درهمه حالتها محاسبه گردید.

۲-۵-۱- بررسی خواص الکترونی تحت کرنش تک محوره و دو محوره

تغییرات در نمودار ساختار نواری تک لایهα-PbO تحت کرنش فشاری وکششی تک محوره در شکل ۵ نمایش داده شده است. در این نمودار روند تغییرات اندازه شکاف و نحوه جابهجایی نوارهای رسانش و ظرفیت نسبت به تراز فرمی قابل رویت است. همچنین مشاهده می شود که تحت این کرنش ها شکاف مستقیم باقی میماند. برای بررسی دقیقتر نمودار تغییرات اندازه شکاف انرژی تک لایه α-PbO تحت شرایط کرنش دو محوره و تک محوره مختلف با استفاده از تقریب PBE در شکل ۶ نشان داده شده است. همانطور که در شکل ۶ دیده می شود، در هر دو تنش دو محوره و تک محوره، شکاف نوار انرژی با افزایش کرنش كششى كاهش مىيابد ولى با افزايش كرنش كششى اندازه شكاف افزایش می یابد. شیب تغییرات در کرنش دو محوره بیشتر از کرنش تک محوره میباشد. همچنین انرژیهای کرنش نسبت به کرنشهای مختلف محاسبه شده و در شکل ۶ (ب) رسم شده است و در آن، تفاوت بین انرژی حالت پایه و انرژی حالت کشش شده به عنوان انرژی کششی تعریف شده است، یعنی،-Es = (E-. که درآن n تعداد اتمها در سلول واحد است. شکل $E_o) \ / \ n$ ۶(ب) تایید میکند که حالت پایه به دست آمده کاملا آرام و بهینه شده است. علاوه بر این، در ارزیابیهای انجام شده، تک لايه lpha-PbO در حالت تنش دومحوره نسبت به تنش تک محوره lphaحساس تر است. پارامترهای ساختاری و الکترونی محاسبه شده

¹¹ valence band maximum (VBM)

در سلول واحد تک سلولی α-PbO تحت شرایط مختلف تک محوره و دومحوره در جدولهای ۱ و۲ خلاصه شده است.

شکل ۵- نمودار تغییرات ساختار نواری تک لایه a-PbO تحت

کرنش فشاری و کششی تک محوره

شکل ۶- نمودار تغییرات اندازه شکاف انرژی تک لایه α-PbO تحت شرایط کرنش دو محوره وتک محوره مختلف با استفاده از تقریب PBE

جدول۱- خواص ساختاری و شکاف انرژی تک لایه α-PbO تحت شرایط مختلف کنش تک محمده

محتفك ترتس فك محورة											
	- ? '/.	-۴%	-۲'/.	·	+۲٪	+۴%	+9'/.				
a (Å)	۳,۷۹	۳,۸۷	۳,۹۵	4,04	4,17	4,70	4,17				
b (Å)	4,.4	4,•4	4,•4	4,04	4,04	4,04	4,•4				
Gap-PBE (eV)	٢,٩٧	۲,۸۴	7,88	۲,۵۵	7,49	۲,۳۶	۲,۲۶				
Es (eV/atom)	•,•*1	۰,۰۰۸	۰,۰۰۶	•	۰,۰۰۱	۰,۰۰۴	٠,٠١٠				
Δ(Å)	۲,۴۳	۲,۴۱	۲,۳۶	۲,۳۷	۲,۳۳	۲,۲۹	۰,۹۶				

جدول ۲- خواص ساختاری و شکاف انرژی تک لایه α-PbO تحت شرایط

مختلف كرنش دومحوره											
	- ? '/.	-۴%	-۲'/.	·	+۲٪	+۴%	+9'/.				
a = b (Å)	۳,۷۹	۳,۸۷	۳,۹۵	4,04	4,17	۴,۲۰	4,78				
Gap-PBE (eV)	٣,٢٧	۳,۰۶	۲,۸۱	۲,۵۵	۲,۳۹	۲,۱۸	۲,۰۷				
Es (eV/atom)	۰,۰۶	۰,۰۲	۰,۰۰۶	•	۰,۰۰۳	۰,۰۲	۰,۰۳				
Δ(Å)	۲,۵۳	۲,۴۷	۲,۴۱	۲,۳۷	۲,۳۱	۲,۱۹	۲,۱۲				

در یک بررسی دیگر با توجه به شکل۷ (الف) علاوه بر مشاهده تغییرات اندازه شکاف، جابه جایی لبه نوار رسانش و لبه نوار

شکل ۷- نمودار تغییرات اندازه شکاف و جابه جایی لبه نوار رسانش و لبه نوار ظرفیت تحت کرنشهای مختلف (الف) تک محوره (ب) دو محوره برای تک لایه **α-PbO**

شکل ۸- نمودار تغییرات چگالی حالات جزئی برای کرنش دو محوره تک لایه **α-PbO**

۲-۶- خواص اپتیکی

در شکل ۹ قسمت حقیقی و موهومی تابع دی الکتریک مختلط برای تک لایه PbO- α ارائه شده است. با توجه به شبیهسازیها، هنگامی که نور به صورت عمود (zz-direction) به سطح تک لایه PbO- α اعمال میشود، مقدار ثابت دی الکتریک استاتیک به ۲,۳۴ محاسبه میشود. قسمت موهومی تابع دی الکتریک گذارهای میان نواری^{۱۳} در هنگام برانگیخته شدن الکترونها را میان نوار ظرفیت و رسانش نشان میدهد. تابع دی الکتریک دارای دو سهم گذار بین نواری و درون نواری میباشد. با مقایسهی پیک های قسمت موهومی تابع دی الکتریک و ساختار نواری تک لایه PbO- α به خوبی میتوان فرآیند گذارهای الکترونی را پس از جذب فوتونهایی با انرژیهای مختلف بررسی کرد. پیک اصلی در این نمودارها مربوط به جذب اپتیکی میان اولین نوار ظرفیت و اولین نوار رسانش است.

با توجه به اینکه شکاف تجربی تک لایه PbO - ۲,۲ الکترون ولت گزارش شده است [۲۲] و مقدار محاسبه شده توسط محاسبات برابر ۲٫۵۵ الکترون ولت است در نمودار قسمت موهومی تابع دی الکتریک تک لایه α-PbO (شکل ۹) اولین پیکی که مشاهده میشود در حدود انرژی ۲٫۵eV است. همانطور که در قسمت موهومی تابع دی الکتریک دیده میشود تغییرات تابع دی الکتریک تا حدود نقطه ۲٫۵eVبسیار ناچیز است و در

¹³ interband transition

همین نقطه پیک دیده میشود که بیانگر این مطلب است که در این نقطه گذارهای بین نواری اتفاق میافتد و میتوان شکاف اپتیکی PbO-α را تشخیص داد و میتوان گفت تابع دیالکتریک شکاف اپتیکی خوبی را نشان میدهد. همانطور که در شکل ۱۰ دیده میشود، لبههای موهومی از تابع دیالکتریک با لبههای نمودار جذب مربوطه مطابقت دارد[۲۳].

شکل ۹- قسمت حقیقی و موهومی تابع دی الکتریک مختلط برای

تک لایه **α-PbO**

شکل ۱۰- نمودارجذب اپتیکی(بالا) و بازتاب(پائین) α-PbO برای فوتونهای ورودی عمود برسطح (zz جهت)، و موازی سطح (xx جهت)

برای بررسی بیشتر خواص اپتیکی تک لایه α-PbO، جذب اپتیکی و همچنین بازتاب از این ماده برای فوتونهای ورودی

عمود برسطح (ZZ جهت) و موازی سطح (XX جهت) محاسبه شده و در شکل ۱۰ (بالا و پایین) ترسیم شده است. همانطور که در این شکل دیده می شود، نیمه هادی تک لایه α-PbO جذب قابل توجهی را نشان نمیدهد و انعکاس بسیار کم (کمتر از ۱۰٪) در محدوده قابل رویت نور است[۲۴]. همچنین اولین پیک جذب قابل توجه برای فوتون ورودی با انرژی حدود ۶ الکترون ولت ظاهر می شود، جایی که جذب حدود ۶۵ است(۲۱۰۴ cm-1) و بازتاب حدود ١٧٪ است. علاوه بر این، روشن است که جذب و بازتابی اصلی این تک لایه در رنج نور فرابنفش (UV) طیف الکترومغناطیسی ظاهر میشود. در نهایت، تاثیر تنش های دومحوره وتک محوره در تغییر خواص اپتیکی تک لایه α-PbO بررسی شد. به این منظور، تغییرات تابع دی الکتریک و ثابت دی الكتريك وجذب اپتيكي وبازتاب از اين ماده تحت شرايط مختلف تنش دومحوره و تک محوره مختلف محاسبه شد. ابتدا تابع دی-الکتریک تحت کرنشهای تک محوره و دومحوره بررسی شد. نمودارهای قسمت حقیقی و موهومی تابع دیالکتریک تک لایه برای کرنش تک محوره و در راستاهای x_{e} در شکل lpha-PbO ۱۱ و برای کرنش دو محوره در شکل ۱۲ برای درصدهای ۶٪+ , • و۶٪- رسم شده است.

شکل ۱۱- نمودارهای قسمت حقیقی و موهومی تابع دی الکتریک تک لایه **α-PbO** برای کرنش تک محوره ودر راستاهای **x**وz

شکل۱۲- نمودارهای قسمت حقیقی و موهومی تابع دی الکتریک تک لایه **α-PbO** برای کرنش دو محوره ودر راستاهای **x**و**x**

همانطور که در شکل ۱۳ و ۱۴ مشخص است تغییرات این نمودارها با تغییر کرنش کششی و فشاری بسیارکم است و نمودارها بسیار به یکدیگر نزدیک هستند. اما در جهت X تغییرات کرنش کششی کمی بیشتر از کرنش فشاری است و در جهت Z تغییرات کرنش فشاری کمی بیشتر از کرنش کششی است. همچنین مشاهده می گردد که در کرنش تک محوره و دو محوره پیک اصلی در قسمت موهومی تابع دی الکتریک با افزایش کرنش فشاری دارای شیفت آبی و با افزایش کرنش کششی شیفت قرمز دارد. شکلهای ۱۳ و ۱۴ تغییرات ثابت دی الکتریک استاتیک برای کرنش تک محوره و دو محوره را در بازه ۲۰۱۰ – تا ۲۰۲ + نشان می دهد.

مطابق نمودارها ثابت دی الکتریک استاتیک تغییرات بسیار کمی دارد و روند تغییرات در جهت Z برای کرنش تک محوره و دو محوره به صورت تقریبا خطی میباشد و برای هر دو کرنش تک محوره و دو محوره در جهت Z با افزایش کرنش کششی ثابت دیالکتریک کاهش و با افزایش کرنش فشاری ثابت دیالکتریک دیالکتریک کاهش و با افزایش کرنش فشاری ثابت دیالکتریک افزایش مییابد و برای کرنش تک محوره مقدار آن از /۰۰ – تا افزایش مییابد و برای کرنش تک محوره مقدار آن از /۰۰ – تا مقدار آن از /۰۱ – تا /۰۱ + از ۲٫۲۴۳ تا ۱٫۸۷۰ تغییر میکند. (شکل ۱۴)

شکل ۱۳- تغییرات ثابت دیالکتریک استاتیک تک لایه α-PbO

برای کرنش تک محوره در بازه ٪۱۰- تا ٪۱۰ +

شکل ۱۴-تغییرات ثابت دیالکتریک استاتیک تک لایه α-PbO برای کرنش دومحوره در بازه ٪۱۰- تا ٪۱۰ +

تغییر در جذب و بازتاب خواص تک لایه PbO- α تحت شرایط مختلف کرنش تک محوره و دو محوره برای مقادیر کرنش ۰٪، $\pm 2\%$ به ترتیب در شکل ۱۵ ارائه شده است.همانطور که در این شکلها دیده میشود تحت هر دو شرایط تنش دومحوره وتک محوره بازتاب و جذب تک لایه PbO- α تحت کرنش فشاری افزایش مییابد، در حالی که آن تحت شرایط کرنش کششی کاهش مییابد. علاوه بر این، همانطور که دراین شکلها دیده میشود، ضریب کرنش افزایش مییابد و مقدار کمی شیفت آبی در طیف جذب و بازتابی تک لایه PbO- α ظاهر می شود.

α- نمودار تغییرات جذب و بازتاب خواص تک لایه α ۳۵ تحت شرایط مختلف (الف) کرنش تک محوره (ب) کرنش
 ۲۵ تحموره (ب) کرموره

۳- نتیجه گیری

پس از ایجاد فایل ورودی اولیه و بهینه سازی پارامترهای محاسباتی (بهینه سازی انرژی قطع، بهینه سازی تعدادنقاط K و بهینه سازی ثابت های شبکه) نتایج زیر در قسمتهای مختلف حاصل شد:

تک لایه PbO-هدارای ساختار تتراگونال می باشد و پارامترهای ساختاری آن به صورت زیر به دست آمد: ثابت شبکه =e 4.04Å؛ فاصله عمودی صفحات Pb برابر Å 2.37 ؛ زاویه-Pb O-Pb, برابر °104.99 و زاویه O-Pb-Oبرابر 75.008°؛ طول کرنش کششی کاهش مییابد. علاوه براین، ضریب کرنش افزایش مییابد و مقدار کمی شیفت آبی در طیف جذب بازتابی تک لایه α-PbO ظاهر میشود.

منابع

- P. Vogt, P. De Padova, C. Quaresima, J. Avila, E. Frantzeskakis, M. C. Asensio, A. Resta, B. Ealet, and G. Le Lay, "Silicene: compelling experimental evidence for graphene-like twodimensional silicon," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 108, p. 155501, 2012.
- [2] M. E. Dávila, L. Xian, S. Cahangirov, A. Rubio, and G. LeLay, "Germanene: a novel two-dimensional germanium allotrope akin to graphene and silicene," *New J. Phys.*, vol. 16, p. 095002, 2014.
- Y. Xu, B. Yan, H. J. Zhang, J. Wang, G. Xu, P. Tang, W. Duan, and S.-C. Zhang, "Large-gap quantum spin hall insulators in tin films," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 111, p. 136804, 2013.
- [4] X. Tan, F. Li, and Z. Chen, "Metallic BSi3 silicene and its one-dimensional derivatives: unusual nanomaterials with planar aromatic D6h six-membered silicon rings," *Phys. Chem. C*, vol. 118, p. 25825, 2014.
- [5] Y. Li, Y. Liao, P. V. R. Schleyer, and Z. Chen, "Al2C monolayer: the planar tetracoordinate carbon global minimum," *Nanoscale*, vol. 6, p. 10784, 2014.

پیوند Pb-O برابر Å 2.35 پایداری ترمودینامیکی ساختار تک لایه a-PbO با محاسبه انرژی همدوسی که a3.41 eV/atom اندازه گیری شد.

ساختارنواری و رسم نمودار ساختار نواری شکاف مستقیم تک لایه α-PbO برابر با 2,55 الکترون ولت اندازه گیری شد. با محاسبه ورسم نمودار چگالی حالت کل و جزئی مشخص شد که برای یک تک لایه α-PbO بیشینه نوار ظرفیت (VBM) وكمينه نوار رسانش (CBM) توسط اوربيتال هاي O-2pو 6p تشکیل شده اند و این اوربیتالها سهم بیشتری در نوار ظرفیت و رسانش ایفا می کنند. از آن جا که ممکن است خواص یک تک لایه تحت تاثیر عواملی چون گرما، ضربه، اثرات زیرلایه و...تغییر کند دراین پژوهش اثرات کرنش کششی وفشاری تک α محوره و دو محوره روى خواص الكترونى و ايتيكى تک لايه- α PbO مورد بررسی قرار گرفت. مشاهده شد که شکاف این ساختار تغییرات زیادی نداشت و برای کرنش تک محوره ۶+تا ۶-درصد از 2.26 eV تغییر کرد و همچنان در بازه طیف مرئی قرار داشت. برای کرنش دومحوره ۶+ تا ۶- درصد هم از 2.07 eV تا 3.27eV تغییر کرد و همچنان در بازه طیف مرئي قرار داشت. در بررسي خواص ايتيكي وتابع دي الكتريك ساختار تک لایه α-PbO تحت مقادیر مختلف کرنشهای کششی و فشاری تک محوره و دومحوره نمودار تابع دی الکتریک کمترین تغییرات را نشان داد وثابت دی الکتریک استاتیک برای کرنش تک محوره ۱۰+تا ۱۰- درصد از ۲تا ۲٫۱۵ تغییر کرد و برای کرنش دو محوره ۱۰+تا ۱۰- درصد از ۱،۹ تا ۲٫۲۵ به طور منظم تغییر کرد وازآنجایی که این تغییرات بسیار کم و به طور منظم اتفاق افتاد يعنى خواص ايتيكي تك لايه α-PbO تحت کرنش تک محوره و دومحوره تغییرات زیادی ندارد. در نهایت تغییر در جذب و بازتاب خواص تک لایه α -PbO تحت شرایط مختلف کرنش تک محوره ودو محوره برای مقادیر کرنش ۶٪ ± ، ٪ مورد بررسی قرار گرفت و مشاهده شد که تحت هر دو شرایط α -PbO کرنش دومحوره و تک محوره بازتاب و جذب تک لایه تحت کرنش فشاری افزایش می یابد، در حالی که آن تحت شرایط

Interdisciplin. Rev.: Comput. Molecular Sci., vol. 5, no. 5, pp. 360-371, 2015.

- [12] X. Zhang, E. S. Peney, and B. I.
 Yakobson, "Two-dimensional boron: structures, properties and applications," *Chem. Soc. Rev.*, vol. 46, pp. 6746-6763, 2017.
- [13] L. Li, S. Z. Lu, J. Pan, Z. Qin, Y. Q.
 Wang, Y. Wang, G. Y. Cao, S. Du, and H.
 J. Gao, "Buckled germanene formation on Pt(111)," *Adv. Mater.*, vol. 26, no. 28, pp. 4820-4824, 2014.
- [14] F. F. Zhu, W. J. Chen, Y. Xu, C. L. Gao,
 D. D. Guan, C. H. Liu, D. Qian, S. C.
 Zhang, and J. F. Jia, "Epitaxial growth of two-dimensional stanene," *Nat. Mater.*, vol. 14, no. 10, pp. 1020-1025, 2015.
- [15] G. Cassabois, P. Valvin, and B. Gil,
 "Hexagonal boron nitride is an indirect bandgap semiconductor," *Nature Photon.*, vol. 10, pp. 262-266, 2016.
- [16] H. S. Tsai, S. W. Wang, C. H. Hsiao, C.
 W. Chen, H. Ouyang, Y. L. Chueh, H. C.
 Kuo, and J. H. Liang, "Direct synthesis and practical bandgap estimation of multilayer arsenene nanoribbons," *Chem. Mater.*, vol. 28, no. 2, pp. 425-430, 2016.
- [17] H. S. Tsai, C. W. Chen, C. H. Hsiao, H. Ouyang, and J. H. Liang, "The advent of multilayer antimonene nanoribbons with room temperature orange light emission," *Chem. Commun.*, vol. 52, no. 54, pp. 8409-8412, 2016.

- [6] S. Zhang, M. Xie, F. Li, Z. Yan, Y. Li, E. Kan, W. Liu, Z. Chen, and H. Zeng,
 "Semiconducting group 15 monolayers: a broad range of band gaps and high carrier mobilities," *Angew. Chem. Int. Ed.*, vol. 55, no. 5, pp. 1666-1669, 2016.
- [7] L. Chen, C. C. Liu, B. Feng, X. He, P. Cheng, Z. Ding, S. Meng, Y. Yao, and K. Wu, "Evidence for Dirac fermions in a honeycomb lattice based on silicon," *Phys. Rev. Lett.*, vol. 109, no. 5, p. 056804, 2012.
- [8] K. Shehzad, Y. Xu, C. Gao, and X. Duan,
 "Three-dimensional macro-structures of two-dimensional nanomaterials," *Chem. Soc. Rev.*, vol. 45, no. 20, pp. 5541-5554, 2016.
- [9] P. Z. Tang, P. C. Chen, W. D. Cao, H. Q. Huang, S. Cahangirov, L. D. Xian, Y. Xu, S. C. Zhang, W. H. Duan, and A. Rubio, "Stable two-dimensional dumbbell stanene: a quantum spin hall insulator," *Phys. Rev. B*, vol. 90, no. 12, p. 121408, 2014.
- [10] S. Rachel and M. Ezawa, "Giant magnetoresistance and perfect spin filter in silicene, germanene, and stanene," *Phys. Rev. B*, vol. 89, no. 19, p. 195303, 2014.
- [11] Q. Tang, Z. Zhou, and Z. Chen,
 "Innovation and discovery of graphenelike materials via density-functional theory computations," *Wiley*

- [22] P. T. T. Le, N. N. Hieu, L. M. Bui, H. V. Phuc, B. D. Hoi, B. Aming, and Ch. V. Nguyen, "Structural and electronic properties of a van der Waals heterostructure based on silicene and gallium selenide: effect of strain and electric field," *Phys. Chem. Chem. Phys.*, vol. 20, pp. 27856-27864, 2018.
- [23] D. Muoi, N. N. Hieu, H. T. T. Phung, H. V. Phuc, B. Amin, B. D. Hoi, N. V. Hieu, L. C. Nhan, C. V. Nguyen, and P. T. T. Le, "Electronic properties of WS2 and WSe2 monolayers with biaxial strain: a first-principles study," *Chem. Phys. Lett.*, vol. 519, pp. 69-75, 2018.
- [24] K. D. Pham, N. N. Hieu, L. M. Bui, H. V. Phuc, B. D. Hoi, L. T. N. Tu, L. G. Bach, V. V. Ilyasov, B. Amin, M. Idrees, and C. V. Nguyen, "Vertical strain and electric field tunable electronic properties of type-II band alignment C2N/InSe van der Waals heterostructure," *Chem. Phys. Lett.*, vol. 716, pp. 155–160, 2018.

- [18] J. Ji, X. Song, J. Liu, Z. Yan, C. Huo, S. Zhang, M. Su, L. Liao, W. Wang, Z. Ni, Y. Hao, and H. Zeng, "Two-dimensional antimonene single crystals grown by Van Der Waals Epitaxy," *Nat. Commun.*, vol. 7, p. 13352, 2016.
- [19] P. Kumr, J. Liu, P. Ranjan, Y. Hu, S. S. Yamijala, S. K. Pati, J. Irudayaraj, and G. J. Cheng, "Alpha lead oxide (α-PbO): a new 2D material with visible light sensitivity," *Small*, 2018.
- [20] S. Das, G. Shi, N. Sanders, and E.
 Kioupakis, "Electronic and optical properties of two-dimensional α-PbO from first principles," *Chem. Mater.*, vol. 30, pp. 7124-7129, 2018.
- [21] S. A. Khan, B. Amin, L. Y. Gan, and Iftikhar Ahmad, "Strain engineering of electronic structures and photocatalytic responses of MXenes functionalized by oxygen," *Phys. Chem. Chem. Phys.*, vol. 19, pp. 14738-14745, 2017.

Investigation of electronic and optical properties of PbO- α monolayer under uniaxial and biaxial strain

Amin Masihi^{1*}, Mina Safa²

^{1*} Department of Physics, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

² Department of Physics, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

Article details

Received: 2023/12/5 Accepted: 2024/11/16 Published: 2024/12/2

ISSN: 2588-493x eISSN: 2588-4821

Correspondence email: amin.masihi20@gmail.com

Abstract

By using first-principles calculations based on density functional theory, the electronic and optical properties of α -PbO monolayer were investigated. In this study, three different approximations were used, i.e. DFT-PBE hybrid function, mBJ and HSE06. By evaluating the electronic parameters of the single layer, it is clear that this twodimensional single layer material shows semiconductor behavior, and has an average direct band gap of 2.55 (2.50 eV, 2.70 eV) which is calculated at the PBE level of theory (mBJ, HSE06) and can be effectively controlled by strain effects. The analysis of the optical properties shows that the α -PbO monolayer acts as a nearly transparent material in the visible light range, however, it shows good absorption and reflection in the ultraviolet range of the electromagnetic spectrum. In addition, calculations show that uniaxial and biaxial strain scanning effectively modulates the optical properties of α-PbO monolayer. The calculated excellent electronic and optical properties show that the two-dimensional α -PbO monolayer can be used in nano-optoelectronic technologies.

Keywords: semiconductor, Electronic properties, Optical properties